

موازين خاص دادرسى منصفانه در قلمرو عدالت كيفرى اطفال

مؤلف

معصومه قليچ

www.ketab.ir

انتشارات قانون يار

۱۴۰۰

سرشناسه	۱	قلیچ، معصومه، ۱۳۶۴ -
عنوان و نام پدیدآور	۲	موازین خاص دادرسی منصفانه در قلمرو عدالت کیفری اطفال / مولف معصومه قلیچ.
مشخصات نشر	۳	تهران: انتشارات قانون یار، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۴	ص. ۱۰۴.
شابک	۵	۹۷۸-۶۲۲-۲۲۹-۵۲۰-۲
وضعیت فهرست نویسی	۶	فیبا
یادداشت	۷	کتابنامه: ص. ۱۰۱ - ۱۰۴.
موضوع	۸	اجرای عدالت کیفری کودکان و نوجوانان -- ایران
موضوع	۹	Juvenile justice, Administration of -- Iran
موضوع	۱۰	دادگاههای اطفال و نوجوانان -- ایران
موضوع	۱۱	-- Iran Juvenile courts
موضوع	۱۲	کودکان -- وضع حقوقی و قوانین -- ایران
موضوع	۱۳	Children -- Legal status, laws, etc. -- Iran
موضوع	۱۴	دادرسی عادلانه -- ایران
موضوع	۱۵	Fair trial -- Iran
رده بندی کنگره	۱۶	۵/۹۰۷۶HV
رده بندی دیویی	۱۷	۳۶/۳۶۴
شماره کتابشناسی ملی	۱۸	۷۶۱۳۱۵۸
وضعیت رکورد	۱۹	فیبا

انتشارات قانون یار

موازین خاص دادرسی منصفانه در قلمرو عدالت کیفری اطفال

تألیف: معصومه قلیچ

ناشر: قانون یار

ناظر فنی: محسن فاضلی

نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۰

شمارگان: ۱۱۰۰ جلد

قیمت: ۵۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۹-۵۲۰-۲

مرکز پخش: تهران، میدان انقلاب، خ منیری جاوید، پلاک ۹۲

تلفن: ۰۲۱۶۶۹۷۹۵۱۹

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۹
---------------	---

فصل اول

کلیات.....	۱۱
------------	----

فصل دوم

اصول و موازین تضمین کننده دادرسی منصفانه اطفال.....	۱۵
---	----

مقدمه.....	۱۵
------------	----

بخش اول: مفهوم شناسی حقوق بزهکاری اطفال.....	۱۶
--	----

مبحث اول: مفهوم طفل و سن مسئولیت کیفری اطفال.....	۱۷
---	----

گفتار اول: مفهوم شناسی طفل از منظر حقوق کیفری.....	۱۸
--	----

مبحث دوم: مسئولیت کیفری اطفال.....	۲۱
------------------------------------	----

گفتار اول: بلوغ کیفری اطفال.....	۲۱
----------------------------------	----

گفتار دوم: سیاست جنایی افتراقی اطفال.....	۲۳
---	----

مبحث سوم: سن مسئولیت کیفری در نظامها و مقررات حقوقی.....	۲۴
--	----

گفتار اول: سن مسئولیت کیفری در سطح بین المللی.....	۲۴
--	----

گفتار دوم: مسئولیت کیفری اطفال در قانون مجازات اسلامی.....	۲۷
--	----

بخش دوم: موازین دادرسی منصفانه اطفال در پرتو ساختار قانونی.....	۲۹
---	----

مبحث اول: موازین قانونی عمومی و مشترک حقوق کیفری اطفال و بزرگسالان.....	۲۹
---	----

گفتار اول: اصل قانونی بودن جرائم و مجازاتها.....	۲۹
--	----

گفتار دوم: اصل برائت.....	۳۰
---------------------------	----

گفتار سوم: اصل عطف به ماسبق نشدن قوانین جزائی.....	۳۱
--	----

گفتار چهارم: اصل شخصی بودن جرائم و مجازاتها.....	۳۲
--	----

گفتار پنجم: اصل فردی کردن مجازاتها.....	۳۳
---	----

- مبحث دوم: موازین قانونی اختصاصی حقوق کیفری اطفال ۳۴
- گفتار اول: اصل تفسیر کودک‌مدارانه ۳۴
- گفتار دوم: اصل مخدوش بودن اراده ۳۵
- گفتار سوم: اصل جرم‌زدایی، کیفرزدایی و قضازدایی ۳۶
- گفتار چهارم: اصل دادرسی اختصاری ۳۸
- گفتار پنجم: اصل سرعت در فرآیند کیفری ۳۹
- بخش سوم: موازین دادرسی منصفانه در زمینه حقوق فردی ۴۰
- مبحث اول: حقوق اطفال بزه‌کار مبنی بر داشتن امنیت در فرآیند کیفری ۴۱
- گفتار اول: منع شکنجه و رفتار غیر انسانی ۴۱
- گفتار دوم: حق داشتن ارتباط با محیط خارج از بازداشتگاه یا زندان ۴۲
- گفتار سوم: حق برخورداری از شرایط انسانی بازداشت و جداسازی از بزرگسالان ۴۵
- مبحث دوم: حقوق دفاعی اطفال در فرآیند کیفری ۴۵
- گفتار اول: حق تفهیم اتهام ۴۶
- گفتار دوم: ترافعی بودن دادرسی کیفری ۵۰
- گفتار سوم: حق مواجهه با شهود ۵۱
- گفتار چهارم: حق بهره‌مندی از کمک ۵۲
- گفتار پنجم: حق اعتراض به آرا و تصمیمات قضایی ۵۵

فصل سوم

- موازین خاص دادرسی منصفانه اطفال ناظر بر واکنش نظام قضایی ۵۷
- مقدمه ۵۷
- بخش اول: اصول و موازین ناظر بر ساختار قضایی مناسب و صلاحیت‌دار ۵۸
- مبحث اول: تشکیل دادگاه مناسب و صلاحیت‌دار ۵۹
- گفتار اول: مراجع رسمی رسیدگی‌کننده جرایم اطفال ۶۰
- مبحث دوم: اصول و قواعد حاکم بر دادرسی اطفال ۷۳

پیشگفتار

حقوق جزای فنی یا خاص در واقع، در مقام حمایت تخصصی از یک پدیده یا ارزش جدید و در عین حال فنی است که در جامعه به اهمیت و جایگاه ویژه‌ای دست یافته است. حقوق کیفری اطفال که معیار شاخص آن، صغر سن است را می‌توان با ویژگی‌هایی که دارد از جمله رشته‌های تخصصی حقوق جزا تلقی نمود. این جرم‌شناسی ریشه در مطالعات و تحقیقات جرم‌شناسی بالینی و مکتب تحقیقی و نیز ششمین کنگره انسان‌شناسی جنایی دارد که طرفداران این مکتب در سال ۱۹۰۶ در شهر تورین ایتالیا برگزار کردند. این دیدگاه‌های جرم‌شناختی به تدریج، مورد توجه دکتورین حقوقی و قانونگذار کیفری قرار گرفت و اطفال بزه‌کار و بزه‌دیده در حقوق جزا مشمول مقررات و اقدامات ویژه‌ای قرار گرفتند. تشکیل پرونده شخصیت، تخصصی بودن مراجع قضایی، متخصص بودن قاضی، انعطاف‌پذیر بودن دادرسی، تنوع تدابیر و پاسخ‌ها و ... از جمله خصوصیات مهم حقوق کیفری اطفال محسوب می‌شود. این طرز فکر جدید به سرعت در قوانین کیفری داخلی کشورها و نیز اسناد بین‌المللی و حتی منطقه‌ای تجلی پیدا کرد. بدیهی است که اسناد بین‌المللی که در این زمینه به تصویب رسیده‌اند، از نظر حقوقی دارای اعتبار یکسانی نیستند؛ لیکن به عنوان منابع فراملی حقوق کیفری اطفال دولت‌های عضو، هدف هماهنگ کردن سیاست تقنینی و قضایی کشورها در قبال اطفال را دنبال می‌کند.